

slovenskega zastopnika in želi, da se vse nadaljno delovanje vrši sporazumno s hrvatsko-slovenskimi tovariši. Ker sta bila — kakor smo že javili — pozvana v Rim dva tržaška italijanska učitelja, se je sklenilo počakati, da se čuje njun odgovor. Če bo ta nepovoljen, tedaj se skliče vse slovensko-hrvatsko učiteljsvo Istre na Kozino, kjer naj se sklepa o nadaljnjem postopanju.

— **Iz Koperškega okraja.** Vprašanje glede ureditve učiteljskih plač občutimo po vsej Istri. Naše šole — nove stavbe — so zaprte. Učiteljsvo vztraja na svoji upravičeni zahtevi. Le žal, da trpi pri tem naša mladina, ki je že itak izgubila pouk v vsej dolgi vojni dobi ter je bila popolnoma zanemarjena in prepuščena sama sebi. Naš narod bo občutil ta nedostatek še dolgo vrsto let. Toda z blago voljo bi se odpomoglo tudi temu vsaj deloma. Predvsem naj se pri učitelstvu ne šteti. Vlade imajo ogromnega denarja za topove, vojaštvo in slične naprave, ki uničujejo dobrobit človeške družbe, le za izobrazbo pa dober in trden temelj države, ki ga more dati edino le dobra šola in vzgoja, za to nimajo države nikdar denarja! Upajmo, da se tudi v tem pogledu »vremena zjasne«!

V drugi vrsti bi morala vlada urediti posebne tečaje za šoli odraslo mladino, to je za tisto mladino, ki je tekom dolge svetovne vojne pogrešala šolski pouk. Vlada naj bi vsaj trikrat na teden, po dve uri na večer, prisilila to mladino v obiskovanje takih tečajev najmanj za triletno dobo! Skrbimo za našo mladino, dokler je čas! Dajmo ji tiste duševne hrane, ki jo zahteva duh časa, da nas kasneje, ko doraste, ne bo preklinjala! Ponavljam pa, da je vse to združeno z gmotnim vprašanjem učitelstva. Dokler bo učitelj prisiljen iskati zaslužkov izven šole, da preživi sebe in družino, toliko časa nimamo pričakovati od šole zaželjenih uspehov!

— **Odprite ljudske šole!** Kako si naš narod v okupiranem ozemlju želi šole, kako hrepeni po izobrazbi, nam nudi lep zgled dolinska občina pri Trstu. Deputacija 11 vaških načelnikov, samih zrelih in uglednih mož, se je predstavila občinskemu komisariju ter je energično zahtevala, naj ukrene potrebno, da se ljudske šole v dolinski občini odpro takoj in brez odloga. Nikakor ne moremo — so izjavili zastopniki — še nadalje gledati, kako naša mladina raste brez potrebne izobrazbe! Občinski komisar je obljubil deputaciji, da bo posredoval pri vladi, da se nemudoma ugotovi upravičeni zahtevi.

— **Vsiljevanje italijanskih šol.** V Dekanah v Istri je za občinskega komisarja neki italijanski tenente, ki se s svojimi podrejenimi karabinjerji vneto trudi, da bi nabral štirideset podpisov dekanskih očetov za ital. šolo. Ker so zavedni Dekančani odbili doslej vsak tak poizkus nesramnega vsiljivca, je raztegnil oblastni komisar svoje delovanje še na bližnji Sv. Anton. V nedeljo 21. decembra je imel v sliki svetoantonjski gostilni ustanovno zborovanje, katerega se seveda ni udeležil nobeden Svetoantončan. Mi bi hoteli — piše »Edinost« — dopisnik — prijateljski nasvetovati temu gospodu, naj se strogo peča samo z vzdrževanjem javnega miru in naj pušča na stran šolstvo, sicer bo s svojimi ostudnimi izjavami povečal napetost ozračja, katero bi znalo nepričakovano prezračiti zaduhli prostor njegove košate glave.

— **Vprašanje učiteljskih prejemkov rešeno?** Agencija Stefani poroča iz Rima dne 7. t. m.: Na podlagi pogajanj, ki so se vršila v Rimu med osrednjim uradom za nove pokrajine in državno učiteljsko zvezo ob soudeležbi istrskih odposlancev in učitelstva ter tržaške učiteljske sveta, dopolnjuječ okoliščino, s katero se uvaža Bereninijev zakon v novih pokrajinah, storilo nove ukrepe, katere so zastopniki učitelstva smatrali za zadovoljive. Istrsko učiteljsvo se je pozvalo brzojavno, da zopet prične s poukom. K tej brzojavki opozarja »Slovensko učiteljsko društvo za Istro«, da bo takoj, ko dobi od avtentične strani sporočilo, da se je dosegel sporazum glede naših zahtev, obvestilo potom časopisja in pismenim potom vsa šolska vodstva, kedaj je začeti zopet s poukom. Za učiteljsvo naj ne bodo merodajna brzojavna poročila, ki jih prinašajo razni listi, da je dosežen sporazum. Učiteljsvo naj trdno in nemoteno vztraja na svojem mestu in čaka tozadevnega sporočila društvenega odbora.

— **V Kubedu v Istri** je šolska soba gola: brez klopi in drugih šolskih sredstev. O učilih in nazorilih niti ne govorimo. Otroci pridejo v šolo, se vržejo na tleh in izdelujejo naloge, čepe pa po-

slušajo predavanja. Pravcata ljudska univerza!

— **M. Gregoričeve Slovensko slovnico za Italijane**, ki je izšla pred par leti, je v Rimu se nahajajoči »Osrednji urad za nove dežele« določil kot učno knjigo za one srednje in meščanske italijanske šole, v katerih bi se utegnili poučevati slovenščina. Dekret o tem je prejela spisateljica M. Gregorič-Štepančičeva te dni od tržaškega civilnega komisarijata.

— **Višja trgovska šola »Revoltella« v Trstu.** Predavanja na višji trgovski šoli »Revoltella« so se pričela v prvi polovici tekočega meseca. Predavanja obiskuje nad 200 dijakov.

— **Večerni tečaj za slovensko stenografijo** se je otvoril z novim letom v Trstu.

— **Podporno društvo za dijake na realki v Idriji** je na svojem običnem zboru 19. pret. meseca izvolilo nov odbor, kateremu predseduje realni profesor Robert Kenda. Ker je realka v Idriji edino tovrstno vzgajališče za ukaželjno slovensko mladino v zaselenem ozemlju, se obrača društvo do vseh onih, ki jim je vzgoja in omika naše mladine pri srcu, da z denarnimi prispevki pomagajo lajšati bedo revnemu idrijskemu dijaštvu.

— **Dijake iz zasebnega ozemlja**, visoko- in srednješolce, opozarjamo, naj takoj vložijo prošnje za čevlje, kdor tega še ni storil. Pravico do čevljev imajo vsi dijaki iz zasebnega ozemlja, ki so podpore potrebni. Prošnje naj se naslovijo na Poverjeništvu za socialno skrb, pošljejo pa v Pisarno za zaseleno ozemlje, Ljubljana, Pražakova ulica 3. V prošnji naj bo navedena številka velikosti čevljev in naj bo prošnja potrjena in priporočena od dotičnega šolskega vodstva.

Odmev na „Odkritosrčno besedo“.

Prinašamo od pisem, ki so došla na uredništvo kot odgovor na notico „Odkritosrčna beseda“ od „Bridke Resnice“ ona, ki so pisana v tonu, primernem za objavo. Povdarjamo, da se je tendenco notice, kakor si jo je zamislil pisec, popolnoma napačno tolmačilo. Gotovo pa je tudi, da o zmanjšanju in prikrašanju kakih dohodkov ni govora in se mora mnenje dopisnika o sorazmerju pri dohodkih smatrati kot popolnoma zasebno mnenje zato je tudi pod notico psevdonim.

Naj se čuje odmev, ki je močnejši od notice in se glasi:

„Odkritosrčni besedi“ v odgovor.

V kateri glavi so se porodile one „Odkritosrčne besede“ v jubilejni številki našega lista ne vemo, jasno pa nam je eno: tovarišica, ki je to morda pisala ali trčila, ne zna in ne more toliko misliti, da bi preračunala le najvažnejše, najpotrebnejše izdatke za vsakdanje življenje. Le prebridko občutimo dejstvo, da se v današnjih časih ne moremo niti oblačiti, še manj pa živeti stanu primerno. Samo uborna, prav slaba hrana za opoldne in zvečer mi vzame skoro polovico mesečne plače, dasi službujem že 12 let. Kje je stanovanje, drva, obleka in vse drugo? Da si kupim par čevljev, polagam cele mesece na stran, na primerno obleko niti misliti ne morem. Najnavadnejša obleka stane danes nad 1000 K. Ker se v istem članku omenja svilena obleka, omenjam le mimogrede, da je bila še lansko leto svila cenejša nego drugo blago. Mislim na prepotrebna razvedrila v gledišču ali na koncertih, česar nam menda tudi najbolj solidni tovariši odrekali ne bodo, sploh ni mogoče. Ni trezno mislečega človeka, ki bi mogel danes trditi, da nam je plače preveč, oz. da nam ne gre v isti izmer kot tovarišem. Smo morda manj študirali, je li morda naše delo manj vredno nego ono? Ako pa se od nas zahteva isto delo, zakaj bi se nam odrekala ista plača? Prejemajo morda drugi neoženjeni državni uradniki manj plače nego oženjeni? Če pa ima tovariš ženo in otroke, to je bila in je njegova skrb, na račun katere pa me učiteljice trpele ne bomo. Se pa tudi v skrbnem, zasebnem gospodinjstvu drugače živi, kot pa živi učiteljica, ki je skoro povsod navezana le na tuja vrata. Sicer je pa po mojem prepričanju vsako takšno prerokanje velika brezmiselnost. Ako se v teh časih ženski drugod priznava enakopravnost, mar se naj učiteljica, ki mora zavzemati v inteligentnih ženskih krogih danes gotovo prvo mesto, porine v kot? Slednjič pa, ako moramo verjeti, da je tiste odkritosrčne besede napisala tovarišica, naj si ista zase in za svojo našušmarjeno sosedo zapomni to-le: Najbolj solidno živeča učiteljica na deželi, še manj pa v mestu ne more trditi, da bi ji bila plača dovolj, še manj pa prevelika. Nobena dobra in inteligentna učiteljica pa bi takšnih besed ne govorila tam, odkoder bi se v škodo in žaljenje tovarišic učiteljic

poneslo v širše kroge. Drugič si naj zapomni to: Ako res pozna tovarišico, ki se več nego je našim razmeram primerno oblačila in lišpa, naj ji kot tako odkritosrčno pove tudi to-le bridko resnico v obraz: Dandanes se vsaka poštena ženska oblači resno, če tudi elegantno, vsako drugo, ki se dohodkom neprimerno lišpa, vemo obsojati kam —! Menda bo to zadostovalo obema, ako ne, pa še drugič več! Prepričana pa sem, da sem govorila iz srca vseh svojih tovarišic.

Jela Levstikova, strok. učiteljica Maribor.

Pomisleki radi „Odkritosrčne besede“.

Ne morem si kaj, da ne bi oporekala „Bridki resnici“ v 1. števil. našega lista. — Lepo je, da se tovarišica zavzema za učitelje-rodbinske očete: tudi jaz, in gotovo vse učiteljice, želimo poročenim učiteljem večje draginske doklade. Vendar je njena nesebičnost — sit venia verbo — prenapeta, ako si v svojem članku prikrito želi reduciranja plače. Me se vkljub kolegijskosti tej njeni nesebičnosti ne moremo pridružiti. — Vedenje onih dveh tovarišic je seveda obsojanja vredno, vendar se mi zdijo malo verjetno, da bi si učiteljica X. s svojo dosedanjjo plačo mogla kupovati svilene obleke; saj novih „ogromnih“ plač še nismo prejeli. In če trdi druga koleginja, da ne ve kam z denarjem, bo to že več bahaštva kot resnice. Bože, saj ima človek, čeprav samec, komaj za najpotrebnejše, kaj-li da bi mislil na svilo in podobno! Prepričana sem, da so podobni slučaji zelo, zelo osamljeni. Mislim, da bi radi teh bila želja po znižanju naših plač res prečudna, da se ne izrazim pozneje. Kar se pa tiče reka: Enakemu delu, enako plačilo, to je ravno prava socialna pravičnost. Radi te pravičnosti smo dosegli zboljšanje gmotnega stanja. Nesmiselno je podirati, kar smo s trudom doizdali. M. L.

„Bridki Resnici“ za odkritosrčno besedo!

Živimo v času, ko se hoče dati ženskam volilno pravico ter tako pripoznati njih enakopravnost z moškimi. A pisec omenja glede plač le samske učiteljice, kakor bi učitelji-samci sploh ne eksistirali. Oeslo „enakemu delu enako plačilo“ mora biti v dobi demokracije pač bolj pravomočno kot kdaj prej in nikakor ni le prazen izgovor. Čemu se torej oženjeni učitelj primerja le s samsko učiteljico in ne tudi z učiteljem samcem? Ali ima mar ta druge življenjske potreščine nego ona? In zaradi par učiteljic, ki žive mogoče v kraju, kjer cene živl še niso tako visoke kakor povsod drugod, naj bi se izpostavilo vse učiteljice iznova bedi in pomanjkanju? Lahko pa tudi, da tista srečna koleginja, ki ne ve kam z denarjem, ima iz boljših časov kaj blaga, kajti sedaj mora služiti dva do tri mesece le za eno pošteno obleko. S tem pa, da se povdarja, da hodi v svili, še ni naznačena nje potratnost, kajti svila je tudi sedaj še cenejša od drugega boljšega blaga. Po novi službeni pragmatiki menda sploh ni več take razlike v plači med mlajšimi in starejšimi učnimi osebami kakor poprej. Gotovo se je pri tem upoštevalo dejstvo, da se ravno mlademu človeku ne sme krajšati življenjskih pogojev, sicer se kaj lahko dogodi, da se mu stre življenjska moč in veselje do dela za vedno. Če se čutite družinski očeti prikrašani in zapostavljeni, zahtevajte kar vam še gre, a ne na račun vaših koleginj. Tistih par ponašajočih se učiteljic bi bilo treha na seznaniti z razmerami in izdatki drugih koleginj, ki so prisiljene vsestransko varčevati, da izhajajo s svojimi prejemki. F.

„Bridki Resnici“ za odkritosrčno besedo.

Kolikor nam je znano o drugih in kolikor vemo iz lastne izkušnje, živimo neomane učiteljice v gmotnem oziru težje življenje od oženjenih tovarišev. Čemu se pa ženi dandanes toliko samec? Ker je samsko življenje najdražje. Kateri učiteljice je mogoče hoditi ob naši plači v svili, ko mi komaj plačujemo podplate in kr-pamo staro obleko?! Da dobivamo učiteljice enako plačo z učitelji, to bade nekatero v oči. Čemu so se pa ženile! Naj bi ostali samci, kakor smo me samic! Če pa smo se ravnale po geslu, da eden lažje strada sam, kakor dva, je to naša osebna stvar.

Učiteljice

Tudi odkritosrčna beseda.

Koleginji, ki je provzročila s svojim nerazsodnim besedičenjem članek „Odkritosrčna beseda“ svetujemo, naj si nabavi za denar, ki ga ima toliko preveč, knjig in časopisov, da si razširi obzor, da ne bo tavalja še vedno v srednjeveški temi. — Obenem naj si ne beli glave, zakaj „hočejo izriniti učiteljsvo iz vrst uradništva“. Vzrok tiči edino v stanovski

nezavednosti nje in njej enakih, ki sebe in svoje delo podcenjujejo. Če nam le nič drugega ne bo jemalo ugleda, prelepi klobuki in svilene obleke nam ga ne bodo. — Učiteljica, ki je na svojem mestu, nima povoda tožiti, da je predobro plačana in farizejsko zavijati oči ter pomilovati svoje oženjene ali neoženjene kolege, ki so ž njo enako plačani. Gospodje, ki so tako odredili, že vedo, da je tako prav in zakaj je prav. — Ravnajmo se po besedah tov. Gangla: Zase vse in v neskrajšani meri, kar mi gre na temelju uzakonjenih in izvrševanih mojih pravic in dolžnosti; za domovino pa to, kar vzmorem in imam najepše in najboljšega v svojih npravnih in stvarnih silah!

Več učiteljic.

Na „Odkritosrčno besedo“.

Kako to, da bi bile ravno učiteljice, ki imajo vobče večjo izobrazbo kakor uradnice po bankah, pri železnici, pošti, carinskem, mestnem uradu itd., preveč plačane? Pogojem te uradnice! Ali glede plač ostajajo za nami? Kolikor mi je znano, so v mnogih slučajih bolj ali pa vsaj tako plačane kakor me. Ne bom govorila o današnji draginji — preveč je znana vsakomur — ali vedeti bi pa tudi moral vsakdo, da med izdatki samske osebe, ki je navezana na hrano, stanovanje in potrebo pri tujih ljudeh ter onimi družine ni tolike razlike kakor bi bilo sorazmerno soditi, ker skupno gospodinjstvo nudi vendarle marsikatero ugodnost. Resnica pa je, da se dobe učiteljice, ki izdajo vse za obleke ter si zaradi tega pritrjujejo drugod, ali pa imajo žal premalo smisla za vsako izobrazbo duha in srca, ki je mnogokrat zvezana s stroški. A zaradi nekaj izjemnih slučajev, ki imajo kaj premoženja, ali žive pri starših, ali imajo nagib k bahavosti, se ne more in ne sme obsojiti celote, ki živi v dobi borbe za obstanek in svobodo. T.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

B. A. nuč, v L.: Rokopis smo Vam poslali po pošti.

A. L. v St.: »Zvonček« je zakasnel le iz tehniških vzrokov. — Ročnega zapisnika ni mogoče izdati, ker je preveč izprememb še sedaj. Vaš rokopis Vam vrnemo.

A. Sp. — Zg. K.: O tem so si mnenja zelo različna. Do danes so nas stranke pogajale v volilni boj, češ, da gre za šolo. Ko se je šlo za naše plače, so nas na cedilu pustile v deželni zbornici obe stranki, enkrat ena, drugič druga. Če postanemo strankarski agitatorji, bo s tem trpel le naš ugled. Ako je strankam resno do šole, jo bodo tudi same branile na shodih, ne da jih bomo šele mi opominjali na to. Po tem bomo tudi presojali stranke! Najmanj se nam pa zdi umestna agitacija za poseganje v volilni boj notom stanovskega glasila. Če bodo napadali naš stan in šolo, se bomo branili in pokazali na naše »prijatelje«.

S. v. S. v Slovgr.: Na Vašo željo Vam pošljamo rokopis.

M. V. v Sodr.: Rokopis Vam vračamo in nam pošljite notico, kadar ga prinese »Čebelar«.

ZA REZERVNI SKLAD ZAVEZE. PROSTOVOLJNI ORGANIZACNI DAVEK.

(Sklep upravnega odbora Zaveze z dne 27. decembra 1918.)

XXXVIII. izkaz.

Po 26. K: Cankarjev Jerman kot zaokroženi prispevek k — prvemu desetletščaku. Po 100 K: Ivana Dolinarjeva — Višnja gora, Po 30 K: Jug Vinko, Jelisaava Vugova — Podova p. Rače ob juž. žel. Po 20 K: Marija Franke-Kotnikova, Marija Lanjančeta in Marija Dularjeva — Dobruš pri Trebnjem; Ilka Waschtetova — Ljubljana; Kosin Miroslav — Igavas pri Ložu, Po 10 K: Anica Kovačeva — Višnja gora; Tomazič Božidar — Podova p. Rače; Mia Vilar-Kranjčeva, Mira Tomčeva, Zorka Bitežnikova, Zofija Vivodova — Igavas. — Današnji izkaz 346 K. Prej izkazanih 9974 K. Skupaj 10.320 K.

Ajmo, ajmo — kronica zbiralno, jih organizaciji rade, olje dajmo!

Ivan Petrič,

Ljubljana, VII., Casilska cesta 172/I.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Fran Marolt.

Last in založba »Zaveze jugoslovanskega učiteljsstva«.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Ženitna ponudba.

Dobro situiran in dušitelj-samec, 40 let star, zelo soliden a vesele narave, službujoč v lepem kraju ob železnici v loveni-niji se je naveličal samevati in se zato želi poročiti s inteligentno zdravo in vse-skozi pošteno tovarišico. Cenjene neanoni-mne prijave s sliko naj se blagovolijo vposlati na upravništvo »Učit. Tov.« pod »Ljubljana 777 do 10. febr. t. l. Stroga tajnost — častna zadeva.